

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapestben.

Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.

Megkapja a lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és Kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért minden közlés után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő.

Egyéb hirdetéseknek:

egész oldal... kor. 32.— | negyed oldal... kor. 8

fél oldal... » 16.— | nyolczad oldal » 4

A díjak előre behártyózzák a Szent-István-Társulathoz.

A Tanítók Évkönyve és a kath. tanítók. A kath. tanítószegély köréből hozzánk intézett s mind sürűbben nyilvánuló óhajra elhatároztuk, hogy a *Wohlmuth Ernő* szerkesztette *Tanítók Évkönyvének* megszerzését a tanítószegély legszélesebb rétegei számára is lehetővé tesszük. E célból mindama tanítóknak és tanító-nőknek, kik tankönyvrendelésük alkalmából ily óhajításukat kifejezik, *szívesen küldünk egy tiszteletpéldányt az évkönyvből.* Eme kedvezményben részesítjük azon tanítókat is, akik tankönyvszükségletüket ugyan máshol szerzik be, de *ígyadják, hogy a vezetésük alatt álló iskolában a Szent-István-Társulat kiadványait használják.* *A Szent-István-Társulat.*

Jobbot a szép célnak!

Ha a Szent-István-Társulat legújabb közreboesájtott tankönyvjegyzékét figyelmesen áttekintjük, azon örömdetes tapasztalatra jutunk, hogy ez a kimondhatatlan hiányt pótló, hivatását Isten áldásával derekasan betöltő társulat ma már minden egyes tantárgyból, némelyikből több-félével, kath. szellemben, az új tanítási törvénynek megfelelőleg oly jól szerkesztett és oly cleső árú tankönyvekkel rendelkezik, hogy azok bármelyik «jobb»-nak kürtölt kiadványokkal felveszik a versenyt.

És ennek ellenére sajnosan kell meggyőződünknünk arról, hogy nagyon sokra tehető azon kath. hitvallásos iskolánál működő tanítók száma, akik maguk sem tudják hogy miért — de mellőzik a társulat kifogástalan kiadványait és más kiadó drágább kiadványait használják, melyeknek használata nincs tiltva.

A Szent-István-Társulat a kath. sajtót, a kath. irodalmat, de különösen a kath. könyveket illetőleg minden lehetőt megtesz. Évrol-évre több és több, a kívánalmaknak megfelelő tankönyvvel gazdagítja tankönyvirodalmunkat, megismerés céljából ezeket meg ezeket ingyen küld szét,

sőt behozatal esetén nagyobb számú ajándék-példányt ad a szegényebb sorsu tanulók számára, szóval nem riad vissza semmiféle áldozatoktól, amikor az a dicséretre nem szoruló cél lebeg szeméi előtt, hogy ne legyen Szent István országában egyetlen egy katholikus iskola sem, amelyben a katholikus és nemzeti szellemnek meg nem felelő tankönyveket használnak.

Ez a cél oly pártját ritkító, hogy annak eléréséhez segítő jobbot kell nyújtani a Társulat felé minden egyes kath. hitvallásos iskolánál működő tanítónak.

Miért is most az új tanítási év küszöbén határozzuk el, hogy iskoláinkból minden, nem a társulat kiadta tankönyveket kiküszöbölünk és helyettük a társulat kiadványait hozzuk használatba.

Ettől ne riasszon vissza az a csekély kiadás, ami a tankönyvek változtatásával a szülőkre hárulni fog — értem azt, hogy a nagyobb gyermekről a kisebbre száll a könyv — az csak az első évben okozhat elégedetlenséget, de ha különbséget fognak tenni az «új» könyv és a régi között, elmulik az is.

Különösen az új, az életbe most kilépő, a tankönyveket még nem ismerő kartársak ismerkedjenek meg a Szent-István-Társulat kiadásai-val — kívánatra szívesen megküldetnek — és csak azokat hozzák használatba, ahol más kiadványt találnak, cseréljék fel ezekkel.

A Szent-István-Társulat papir, író és tanszerkereskedése ilyféleképp a legjobbakat és mindamelllett a legolcsóbbakat tartja raktáron. Miért rendeljük azokat idegeneknél, vagy nem tudom más, drágábban árusító kereskedőktől, amikor egy olyan társulatnál jobbat és olcsóbban szerezhetünk be, amelynek kibontott zászlaján ezt is olvashatjuk: «mindent a kath. iskolákért!»

Az új népoktatási törvény megkívánja az iskoláknak mindenféle tanszerrel való felszerelését. A tanszergyártó cégek még most is halomszámra küldözgetik árjegyzékeiket. A társulat arról is gondoskodott, hogy a megkívántató tan-

szereket, mint a legjobbakat és legolcsóbbakat a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett szállítsa a kath. iskoláknak.

Mindezekről többször volt alkalmam meggyőződést szerezni és csak örülni tudnék, ha ezen sorok nem volnának a pusztában elhangzott szavak, ha kartársaim nagyrésze szakítana azon teves és okát nem adó felfogással, hogy mindig jobb az *idegen*, mint a *mienk*.

Katholikus Tanítótársaim! Támogassuk a *mienket*, járuljunk segítségül ahhoz az üdvös célhoz, amit a társulat kitűzött, legyen iskolánkban az utolsó palavessző is ettől az ország legnagyobb és nemesen működő katolikus társulattól beszerezve.

Fiszapalkonya.

Tárnai Andor.

HIVATALOS KÖZLÉSEK.

Az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács részvetele a szeptemberi kath. nagygyűlésen. Régi megállapodás szerint, de a legutóbbi Tanügyi Tanácsülésből kifolyólag is, az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács három kiküldött tagja fog a nagygyűlés közmívelődési szakosztályában értékeztetést tartani és pedig: 1. *Rovó Lajos* szerkesztő (Eger). A gazdasági ism. iskolákról szóló törvényjavaslat kritikája a kath. ism. iskolák szempontjából. 2. *Klóna Károly* tan. kép. tanár (Esztergom). «Gyakorlatos irany népoktatási intézeteink körében». 3. *Károly Miklós* tan. kép. tanár (Pécs). «Az 1875. évi Rendtartási szabályzat revíziójának szükségessége kath. iskolánk és intézeteink fejlesztése és védelme érdekében». Az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács elnöksége. — Az Orsz. Kath. Tankönyvbíró bizottság f. é. aug. 1-i ülésén az ezidei hiv. kath. tankönyvjegyzékbe felvett könyveken kívül megkövetkezőket engedélyezte: 25/1908. sz. a. Némethy Károly «Földrajz» polgári leányisk. I. oszt. számára. 26—30/1908. sz. a. Emerézy-Karpati «Számítási példatár» elem. isk. II—VI oszt. számára. (5 füzet.) Az elnökség.

EGYESÜLETI ÉLET.

Az Orsz. Kath. Tanítói Segélyalap közgyűlése. F. hó 21-én tartotta a Segélyalap évi közgyűlést dr. Balzer Gyula prelátus-kanonok, szemináriumi kormányzó elnöklése alatt. A közgyűlésen jelen voltak: *László József* (Nagyvárad) cím. v. püspök, *Földes János* (Eger) prepost-kanonok, *Zsüll Páter* (Kaloesa) prepost-kanonok, dr. *Baksay Károly* (Vác) prelátus-kanonok, *Mihalik József* (Nyitra) apátkanonok, *Maróczy László* (Körösná) apát, főtanfelügyelő, lovag *Ember Károly* (Budapest), *Dreisziger Ferenc* (Kaloesa), *Szék Gyula* (Nagyvárad), *Szék Sándor* (Eger), *Szász Károly* (Gyulafehérvár), *Tóth Géza* (Jászó), *Fejes János* (Szombathely), *Schenker Miklós* (Bonyhád), *Kelecsényi Antal* (Moesonok), *Bertalan Vince* (Esztergom), *Danovits Lajos* (Czegléd), *Erdély Imre* (Szatmár). Az érdekes és nagyfontosságú gyűlés folyamán a következő ösztöndíjak és segélyek adtak. Újabb ösztöndíjat nyertek: *Kovács András* besztercebányai, *Gaal Gyula* erdélyi, *Fekete Mária* esztergomi, *Küster Blanka* esztergomi, *Bereghy Sándor* nagyvárad, *Pritz Ilona* nyitrai, *Vitkovich Kálmán* pécsi, *Oravosik László* rozsnyói, *Bellán Ferenc* szombathelyi egyházmegye. 40 korona segélyben részesültek: *Besztercebányai egyházmegye*: *Cserny Imre* Turó-Szucsány, *Horváth Ferenc* Privigyé, özv. *Rondi István* Neepál, *Steller Ignác* Jecenye, *Egeri egyházmegye*: özv. *Bácskay Mihályné* Eger, *Iledics Jenő* Szurdokpüspöci, *Kládok Józsefné* Gyöngyös, *Kovács Lajos* Ape, *Németh Ferenc* Zagyvaszentjakab, *Salamon Nándorné* Tarnaméra, *Siklai Danielné* Bor-

sodésaba, *Tóth Istvánné* Nyirbéltelek, *Molnár Andrásné* Eger. *Eperjesi egyházmegye*: *Jurasesik János* Bártfa, *Krafft Péterné* Kávosos, *Lukács Mihály* Garadna, *Dankó Andrásné* Mészegő, *Csanda János* Felsőközmer, *Demkó Istvánné* Eperjes, *Safrankó József* Kisgombás, *Klecz András* Tölgyeshegy, *Wojtáskó Gábor* Boró, *Gregorovits Mihályné* Izbugyaradvány, *Ilykovits Cyril* János Felsőfenyves, *Kizák Miklós* Kövesfalva, *Burtóvszky Jánosné* Szeszta, *Durkóth István* Repejő, *Andrássy András* Geréb. *Erdélyi egyházmegye*: *Ferenc József* Kerefalva, *Barta Józsefné* Csikvárd-otfalva, *Pál Balázs* Csikmind-szent. *Esztergomi egyházmegye*: özv. *Gallovis Alajosné* Esztergom, *Kmetty Mihály* Tópaták, *Buriss Dezső* Berence, *Horváth Dezső* Vasárut, *Stibló János* Kemence, *Litsaer Sándor* Esztergom, *Gubriánszky Jánosné* Kisbánya, *Mórasz Ignác* Esztergom, *Hollósy Gyula* Vághosszútalu, *Pelzer István* Garamkelecsény, *Kiss Gábor* Nagybodak, *Grozdy Gyuláné* Párkány, *Péter Bernard* Pusztaszentgyörgy, *Tölgyessy Ferenc* Dorogh, *Vanek Gáspár* Lajosmizse. *Győri egyházmegye*: *Farkas Mátyas* Nyulafalu, *Nagy Pál* Fertőszegény, *Rechnitzer Károly* Nagybarát. *Kassai egyházmegye*: *Mihalik István* Fries. *Nagyvárad, lat. szent. egyházmegye*: *Kelmen László* Csorvás, *Szenes Alajosné* Széplak, *Nagyvárad, gör. szertartású egyházmegye*: *Bitye János* Tötös, *Orosz János* Nagymadarász. *Nyitrai egyházmegye*: *Gabriel Ferenc* Mariatölgyes, *Kassiozky Alajos* Nyitrahajna, *Melicher István* Feisöszues, *Neuschell István* Trenesenselmecz, *Fannonháalmi főapátság*: *Horváth Alajos* Nyalka. *Pécsi egyházmegye*: *Boriéy János* Mohács, *Horváth Károly* Németi, *Koleszarits Mátyas* Lotárd, *Thaly Endre* Medina. *Rozsnyói egyházmegye*: *Brosch Ignác* Jászó, *Klma Antalné* Kistrőce, *Zavilla Ignác* Szomolnok. *Szamosújvári egyházmegye*: *Avrán Ilésné* Kusaly. *Szatmári egyházmegye*: *Barnák Károly* Nagygyőc, *Müller István* Császlóc, *Pilich Maria* Vinna, *Weisz Mihály* Gilvacs. *Szepesi egyházmegye*: *Dvorszky Agoston* Liptónémellipese, *Kuleta Máté* Bóbró, *Zsuffa János* Nizna. *Székesfehérvári egyházmegye*: özv. *Galler Józsefné* Velenice. *Szombathelyi egyházmegye*: *Varga Ferenc* Egyházasszecsőd. *Veszprémi egyházmegye*: *Dely János* Harány, *Kontor Lászlóné* Paesa, *Mészáros Alajos* Pápa. *Váci egyházm.*: *Krizsanóczy* Aroston Vác. (Folyt. köv.)

IRODALOM.

A Szent-István Társulatnak az 1908. 9. iskolaévre érvényes hivatalos tankönyvjegyzéke kívánatra ingyen és bérmentve haladéktalanul megküldetik. Tartalmazza az elemi és felsőbb nép és polgári iskolák, tanítóképzők és egyéb oktatási intézetek használatára egyházhathóságilag és miniszterileg is engedélyezett tankönyveket és tanszereket.

Hogyan nyilatkozik a sajtó a Tanítók Évkönyveréről? Az *Új Lap* szept. 2-i számában a következőképp ír: «*Tanítók Évkönyve*. (Szerkesztette *Wohlmuth Ernő*. Kiadta a Szent-István-Társulat.) Régióta érzett hiányt töltött be a Szent-István-Társulat ennek a könyvecskének kiadásával. Eddig a katolikus tanítók, ha pedagógusoknak szánt évkönyveket és zsebnaptárakat kerestek és vásároltak, csak olyanokat kaphattak, amelyek éktelenül kidiesértek a különböző izraelita vállalatok kiadványait, ajánlották a zsidó és szabadkőműves egyesületeket s általában olyasmikkel voltak tele, amiknek öntudatos katolikus ember rendszerint az ellenkezőjét vallja. A Tanítók Évkönyve véget vet e viasz állapotnak. Kifogástalan naptári része s minden iskolai kérdésre pompásan felelő utasításai után a katolikus irodalom neves művelői kitűnő cikkeiben ismertetik az elméleti ma foglalkoztató nagy kérdéseket s mindazon mozzanatok, amelyekben résztvenni s egész erővel dolgozni minden katolikus magyar szent kötelessége. *Prohászka Ottokár*, *Giesswein Sándor*, *Erdősi Károly*,

Komócsy István, Paeséri Károly, Ember Károly, Bertalan Vince, Gerely József, Horvath E. János, Göresöni Dénes, Dobos János, Medgyesi János s maga a buzgó szerkesztő, Wohlmuht Ernő annyi és oly jó cikket irtak az évkönyvbe, hogy nem igen jelent még meg a magyar könyvpiacra hasonló munka, mely ilyen magas szellemi színvonalon mozgott volna. A kitűnő cikkek között rövid ismertetések beszámolnak a magyar kath. irodalom újdonságairól is. A könyvecske ára I korona, megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában VIII. Szentkirályi-u. 28. — *Tiszántúl* (Nagyvárad, aug. 25.): «A most megnyitott új iskolai tanévre már megjelent a Tanító Évkönyve, mely messze túl emelkedik az ilyen természetű kiadványok sablonos mértékén. Cikkeit Prohászka, Giesswein, Göresöni, Paeséri, Ember, Erdősi, Wohlmuht stb. irták, ez elég garancia a tartalom kiválóságáról. A tanítókat közelebbről érdekli praktikus irányú közleményeit Wohlmuht állította össze. Tartalmából kiválik egy teljes kottával ellátott vezérkönyv a módszeres énektanításhoz, mely tanítóinknak jó szolgálatot tehet. Az ügyesen összeállított, gazdag tartalmú évkönyvet melegen ajánljuk tanítóink figyelmébe.» — Ugyanígy meleg hangon ír a Szabadkán megjelent *Bácskai Napló* is aug. 27-i számában. — *Kis Magyar Alföld* (Erekeujvár, aug. 30.): «Nékülözhetetlen a tanítóknak az a kitűnően szerkesztett évkönyv, amely a Szent-István-Társulat kiadásában jelent meg. Szerkesztőjét Wohlmuht Ernőt dicséri a kis munka összeállítása, mely sok szép dolgot ölel fel. A naptáron kívül sok szükséges tudnivaló van benne. Több neves író műve lát benne napvilágot, melyek minden magas színvonalon van. Különösen nagy hasznát veszik a tanítók benne a «Vezérkönyv a módszeres ének tanításához» közleménynek. Az egész noteszalaku könyvecske a Szent-István-Társulatnál (Budapest, Szentkirályi-u. 28.) szerezhető be 1 korona árban. Ajánljuk a tanítóság figyelmébe.» — Hosszabban méltatja a *Cörög Katholikus Szemle* (Ungvár, aug. 30.) és a *Beregmegyeri Tanúgy* (Beregszász, szept. 1.)

A Kóródy-fele népiskolai olvasókönyv-sorozat. A Szent-István-Társulat kiadásában legújabbán oly összefüggő olvasókönyv-sorozat jelent meg az elemi népiskolák első négy osztálya számára, amely sorozat jóirányú újításaival, a megváltozott körviszonyokhoz való simulásával s egész sereg elsődrendű pedagógiai jeleségével új színt, hangot és friss életet fog belevinni a népiskola tanítás-módozatába s így tankönyvirodalmunk legjelesebb termékei mellett egy szemernyivel sem szorult háttérbe. E könyvekről tanítóink véleménye is bizonyára az lesz, ami a bírálók: *kitűnő munkák, nyereség tanítóknak és tanulóknak egyaránt.* **1. Az írás és olvasás titkaiba bevezető képes ABC és olvasókönyv,** az újabb helyesírás figyelembevételével, írta «Több tanító». Aláírta Kóródy Miklós tanítóképzői tanár. Ára 50 fillér. A népiskolai tanítóság a fonomimikai módszerrel nagy haladást tejt az írás és olvasás tanítása terén s esodával határos eredményeket ér el abban a munkában, mellyel megnyitja a nép gyermekei előtt a közművelődés kapuját. De ugyan e haladás első pilanatában felhangzik a középiskolai tanárok vészkiáltása, hogy: «a fonomimika elrontotta a helyesírást s a középiskola nem ér rá pótolni». E kettős tény indította szerzőket arra, hogy a kipróbált írva-olvasató módszert összekapcsolják a fonomimikával s a kettőt együtt adják át a népiskolának. Három év óta van forgalomban ez ujtás s az eredmény meglepő. E könyv bebizonyította, hogy a két módszer egyesítve bir igazán értékkel. Emellet szerzők ugy csinálták olvasmánykáikat, hogy a kis gyermek az első két betűtől kezdve értelemmel olvas. A kis olvasmányok a vallásos élet, a házi dolgok, a természetrajz stb. köréből annyi körültekintéssel, oly gazdag tapasztalatok alapján vannak összeválogatva, hogy a pedagógust első tekintetre meglepi. A könyv képei és betűi egészen újonnan készültek s nines egészségügyi vagy esztétikai követelmény, ami e könyv kinyomatásánál figyelembe nem részesült volna. **2. «Képes Olvasókönyv» az elemi iskolák II.**

oszt. számára. Szerkesztette: *Kóródy Miklós* tanítóképző intézeti tanár. Ára 64 fillér. A régebbi olvasókönyvek két lényeges hibában szenvedtek. Egyik a langymeleg hazafiság és erőtlen vallásosság, a másik a hosszú olvasmányok közlése egyetlen igazság, vagy közmondás megvilágítására. Azonkívül hibájuk volt a régebbi olvasókönyveknek az is, hogy féltek a tudomány vívmányainak a gyermeki észhez való levitelétől s azt mintegy kerülgették. *Kóródy* szakított ezzel a rendszerrel. II. osztályos olvasókönyvét a gyermek Jézus élete körül csoportosította. Célul tűzte, hogy a népiskolában a gyermek Jézus a kis tanulók eszményi pajtása legyen. A bíráló ép azoknak a szép verseknek «*előbáját*» emelte ki e könyvből, melyeket *Kóródy* e cél elérésére összeválogatott. Ott játszik, tanácskozik, vezet, fedd, példát ad a kis Jézus a gyermekek között s mintegy lelkivezérük a tanulóknak az iskolában. A hazafias irány egyetlen magyar olvasókönyvben sem oly pregnáns, mint e könyvecskében. Gyönyörű, szavalásra igen alkalmas versek Rákócziról, Kossuth Lajosról, a honvédekről vannak összegyűjtve e könyvből, melyek hatásukat nem tövesztik. Az olvasmányok a beszéd- és értelemgyakorlat tanmenetét követik s szerző a legjobb természetrajzi és mese írókat használta fel, hogy a tudomány és emberi lélek legegyszerűbb igazságait szemléltetővé tegye. Két év óta használják e kis könyvet igen sok iskolában s különösen gonddal csinált, apró, rövid mondatai tetszetek meg a szakembereknek, kik azt mondják, hogy e könyvből a magyarnyelv tanulása lényegesen meg van könnyítve, mert érdekessége és tiszta természetes magyarossága mellett mondatainak szerkesztése által leküzdötte az olvasás és olvasatás legtöbb nehezségét. Vannak benne életképek a gazdálkodás, családi élet, iskola, gyermeki élet stb. köréből. Szépen tarkítják a jól választott aezöpi mesék, kiegészítik a madarak és fák napjáról s a szesz italok káros hatásáról írott olvasmányok. A könyv majdnem egészen ciceró-betűkkel, vagy szép dult betűkkel van nyomtatva s képei újak, tisztán e könyv számára készültek. **3. Képes Olvasókönyv a népiskola III. oszt. számára.** Különös tekintettel az eperiatenyésztésre. Szerkesztette: *Kóródy Miklós* tanítóképző intézeti tanár. Ára 80 fillér. A lakóhely ismeret a III. elemi osztály tárgya. E körül csoportosul az egész tanítás. Ebbe helyezkedik el az az ismeretanyag, mely a nyolceves gyermek szellemi életének megfelel. *Kóródy* e tételt akként oldja meg, hogy egy budapesti családöt nyaralásra, az országon keresztül, leutaztat a Székelyföldre s ott a városi gyermekek óriási érdeklődését írja le minden íránt, ami falun van vagy történik. A Rákosi-fiúk, amint megérkeznek Csátószegbe, menten bekezdik jární az udvart, esüirt, istállót, konyhakertet s így ismerkednek meg a falusi udvarral. Bejárják az erdőt, mezőt, rétet, fűrődnek a folyóban, rákot fognak, vakondokat ásna, szántanak, megfordulnak keresknel, kovácsnál, részt vesznek a biróválasztáson stb. Ebben a keretben életre kel a természet, előfordulnak a házi, mezei és erdei állatok, növények, ásványok a gazdasági és ipari élet. Am ez a könyvnek csak módszere, mert a lényeg itt is a gyermek Jézus, aki körül, u. m. a II. ik oszt. ban, itt is minden csoportosul. A hazafias irányú olvasmányok a hun és magyar mondákban, a szabadságharcról írott versekben s a szociális irányuak főkép a kivándorlásról szóló prózában és versekben nyilatkoznak. Lényeges része ezen könyvnek az eperfa teljesen szakszerű tenyésztese, mely egy egész ívet foglal el. *E könyvben már a nyelvtan is benne van, az olvasmányokhoz csatolva.* **4. Képes olvasókönyv a negyedik elemi osztály számára,** szerkesztették: *Kóródy Miklós és Székely Márton* tanítóképző-intézeti tanárok, különös tekintettel a selyemhernyó tenyésztesre. Szerzők célul tűzték a gyermekeknek az élő Magyarország bemutatását. Népeit, még pedig nemzetiségi viszonyok szerint, minden nemzetiségnek életmódját, ruházatát, foglalkozását, továbbá az ország természeti viszonyait s különös sulyt helyeztek a városok leírására, hogy ez által alkalmuk legyen a gazdasági élet szemléltetésére. Rendszerük, hogy mint valami földrajzban, kiindulnak Budapest fővárosból; a fővárost

alaposan ismertette, megfelelni igyekeznek az újabb tanterv ama követelményének, hogy a gyermek a fővárost annyira ismerje, mint saját szülőföldjét. Budapestről a dunántúli vidéken, az Alföldön, a Felvidékeken keresztül bejárják az egész országot, megállapodnak az egyes városoknál s ott mindazon történelmi és alkotmánytani fogalmakat, valamint természetrajzi és népdalti tüneményeket bemutatják, melyek hazánk életére nevezve a leglényegesebbek. Kiterjeszkednek a Dráva, Száva vidékére s lehetőleg a Magyar Tengerpartra, megvilágítják az egész jelenlegi Magyarországot. *Ezt a menetet egyúttal a tartalomjegyzéknek részletes tantervével való összekötésével fogalmatosítják s a bírálókat ez elrendezést bravurosnak nevezi.* Természetes, hogy e haladási rendszer már magában rendkívül alkalmas a hazafias irány kultiválására. A bírálókat az olvasmányokat «művészi-eknek» nevezi s valóban gyönyörűek is, mert az ország legjelesebb írói, Jókai, Eötvös, Baksai, Gaál Mózes, stb. szólnak a gyermekhez a maguk magas művészi nyelven, de szerzőknek aprólékosan keresztül vitt átalakító munkájával javítva. A vallásos irány elsősorban Jézus Krisztus példabeszédei, kiváló szentírási helyek és a szentek életéből vett nemes példák által van képviselve. A tanterv, főképp a földrajzi és természetrajzi anyag tekintetében, részletesen keresztül van vite. A harmadik osztályban megkezdett selyemtenyészési tanulmányok részletes szakkerüléssel vannak bevezetve s be van mutatva képekben is a selyemhernyó tenyészése. A negyedik osztályban megkezdett selyemtenyészési tanulmányok részletes szakkerüléssel vannak bevezetve s be van mutatva képekben is a selyemhernyó tenyészése. A negyedik osztályban megkezdett selyemtenyészési tanulmányok részletes szakkerüléssel vannak bevezetve s be van mutatva képekben is a selyemhernyó tenyészése. A negyedik osztályban megkezdett selyemtenyészési tanulmányok részletes szakkerüléssel vannak bevezetve s be van mutatva képekben is a selyemhernyó tenyészése.

Romai zarándokkönyv. A magyar ember útmutatója az örökvárosban. Irta: Vetésí. Ára 24 fillér. Melyik katolikus ember ne kíváncsi Rómába, hogy ott imádkozzék a szentek és vértanúk sírján, lássa azokat a fenségesebb szep templomokat, amilyenek nincsenek sehol másutt a világon s melyeket az apostoloknak s a keresztény vértanúknak sírjai fölé emeltek? Az örök város több ezer éves emlékeit kívül a jelen évben legfőbb vonzereje a Szent Atyának, X. Piusz pápának, áldozásának felszázados jubileuma. Az *Országos Pázmány-Egyesület*, október 5-én induló bódolati zarándoklatában Magyarország népének minden rétege részt vesz és pedig egy tömegesen, amiként még eddig egyetlen ily alkalommal sem. A tanító és lelkész urak hasznos dolgot eslekeszenek, ha a zarándoklatra készülőkkel megismertetik a fenti könyvecskét, mely egyetlen magyar nyelvű népies kalauza a katolicizmus fővárosának s mely a katolikus Rómának úgyszólván összes érdemes dolgait érthetően és világosan felsorolja. A legszükségesebbeket magában foglaló magyar-olasz szótárt is tartalmaz, tehát nélkülözhetetlen minden zarándok részére. Megrendelhető a Szent-István-Társulatnál, ára levélbélyegben is beküldhető.

Szegedkönyvek a pápai jubileumhoz. Dícsőségesen uralkodó X. Piusz pápa O Szentsége áldozásának 50 éves emléktünnepét Magyarország kath. iskolai, ifjúsági egyesületei és köre is országsszerte méltóképen fogják megünnepelni az ősz folyamán. Minthogy özönével érkeznek hozzánk kérdézősködések: miféle vezérkönyv használata mellett rendezzék a jubileumi ünnepeket, mi a következő könyvecskéket ajánljuk: *Örömhangok a Szentsége XIII. Leó pápa trónralépésének 25-ik évfordulójára*, összeállította Bertalan Vince. *Képes műveltség* a jelen alkalomra is kitünően felhasználható. Ára 20 fillér. *X. Piusz pápa élete*, Népiratka 209. szám. Ára 12 fillér. E két könyvecske felhasználásával könnyen lehet méltó és hatásos emléktünnepet rendezni. Megrendelhető (levélbélyegben is) a Szent István-Társulatnál.

VEGYESEK.

Tanszereket és teljes iskolai berendezéseket jutányosan és előnyös fizetési feltételek mellett szállít s költségvetésekkel készséggel szolgál a Szent-István-Társulat könyvkiaidóhivatala és könyvkereskedése r. t. Budapesten.

Az érdem jutalma. A Nyitra-egyházmezei Püspök Ö Nagyméltósága Horváth Antal, Hólak község róm. kath. tanítóját negyven évi tanítóskodása alkalmából buzgó és eredményes munkálkodásáért *tanítói* nevezte ki s a vallás- és közoktatásügyi Miniszter úr évi 200 kor. személyi pótlékban részesítette.

Tájékoztató a kath. polgári leányiskolák tantervére és tankönyveire vonatkozólag. A vallás- és közoktatásügyi miniszterium által kiadott polgári leányiskolai tantervet csak az állami, községi, társulati és magán polgári leányiskolák kötelesek életbe léptetni, a hitfelekezeti nevezetesen a kath. polgári leányiskolák (zárdai polgári iskolák) számára a nagyméltóságú püspöki kar írja elő és adja ki a tantervet az 1868. XXXVIII. t. c. értelmében. A kath. polgári leányiskolák főtiszt. előjáróit ennél fogva tisztelettel értesítjük, hogy az állam által kiadott tanterv reaguk nézve nem kötelező. A nagymélt. püspöki kar nevében a bíbornokhercegprímás már utasította a Tanácsot, hogy a miniszteri tanterv alapján a kath. polgári leányiskolai tantervet sürgősen elkészítse. Mindaddig tehát, míg a kath. polgári leányiskolai új tantervet a nagymélt. püspöki kar ki nem adja és elő nem írja, intézeteink (zárdák) a régi kath. polgári leányiskolai tanterv szerint kötelesek tanítani, s így az eddig használt tankönyveket továbbra is használhatják, feltéve, hogy azok a nagymélt. püspöki kar megbízásából működő kath. tankönyvvizsgáló bizottság által kath. polgári iskolák számára engedélyezve vannak, mert hangsúlyozzuk, hogy kath. tanintézetekben csak a kath. iskolák számára engedélyezett s a Szent-István-Társulat által kiadott hivatalos jegyzékbe fölvev tankönyvek használhatók, így a polgári leányiskolában mint általában a felsőbb leányiskolákban, az elemi és a tanító-, tanítónőképzőkben is. *A nagymélt. püspöki kar által kiadott fejelet szabályzat 1. fejezet 4. §-a a) pontja értelmében a tanító fejeletű célséget követ el, hogyha az egyházhatalóság által nem engedélyezett tankönyvet használ. A Szent-István-Társulat gondoskodni fog, hogy az új kath. polgári leányiskolai tantervhez kellő időben megjelentse a szükséges tankönyveket s a kath. polgári leányiskolák nagyönisztelenlő vezetőségei akadálytalanul választhassanak a megfelelő és megbízható szellemű kath. tankönyvekben. Az 1908—9. tanévben tehát még a régi tankönyvek használhatók, mert az új kath. polgári leányiskolai tanterv a kath. Tanügyi Tanács által a most kiadott állami tanterv alapján csak az 1909/1910. tanévre készítheti el. A kath. polgári leányiskolák főt. eljárásságait arra kérjük, hogy várják be, míg a nagymélt. püspöki kar az új kath. polgári leányiskolai tantervet kegyesen kiadja és az egyházi főt. hatalóság annak használatát elrendeli, ami minden valószínűség szerint az 1909—10. tanévre megtörténik és ez időre a Szent-István-Társulat kath. polgári leányiskolai tankönyvei is részint állolgozva, részint mint teljesen új könyvek elkészülnek, hogy azután azokat a kath. intézetek használatra bevezessék.*

Halálozás. A soproni róm. kath. el. fiúiskolák tanítótestülete mely fájdalommal tudatja, hogy szeretett kartársa *Maurer* Nándor úr, nyugalmazott népiskolai tanító f. évi augusztus hó 25-én, 31 éves sikeres tanítói működés és a megérdemelt nyugalomban tölött 8 év után, életének 57-ik évében jobblétre szenderült. Sopron, 1908. augusztus hó 26-án. Az örök világosság fényeskedjék neki!

Szerkesztői üzenetek.

Lapunk szerkesztője, Ember Károly lovag hazaérkezett szabadságáról és átvette a lap szerkesztését teljesen. A helyettes szerkesztőnek, Wohlmuti Ernő úrnak, ezúton is köszönetünket fejezzük ki szíves fáradoalmáért.

V. J. Köszönjük az értesítést. — B. F. A beküldött ismertetést köszönjük. A kaloecai kath. tanítók Tanítók Házáról részletes tudósítást fogunk közölni, hogy hasonló intézmény alkotására a többi egyházmegyeek buzgó tanítóit is ösztönözzük. — O. K. Köszönet a fölvilágosításért. — Sz. I. A mozgalmat azért nem kell feladni. Az előkészítő munkálatokat, kellő előrelátással megkezdni és befejezni is lehet, mire az ügy aktuálissá lesz. — Cs. B. Levélben feleltünk. — T. A. A tiszteletpéldány engedélyezése iránt intézkedtünk. Köszönet. Jönni fognak. — W. R. A terménybeli járandóságok beszolgáltatásának módját az 1907. XXVII. t.-e. ismételtelen rendezte. A törvény határozottan kifejezi, hogy a terménybeli járandóság a tanító közreműködése nélkül szedendő be. 1. A díjlevél szerint az iskolaszék nem határozhatja meg, hogy ki fizessen és ki nem. Ha elengedi valakinek, akkor a piaci árat fizesse meg az elengedett mennyiségért. 2. A termény ára a piaci ár és nem kevesebb. — B. J. Bajos kritikát közölni oly dolgozatról, amit olvasóink nem ismernek. Bizonyos formában azért felhasználjuk, mert intencióval egyetértünk. — K. K. Ha a fölvetett összeg az alapfizetést egészíti ki, akkor az semmi teherrel meg nem róható, de egyébként is a díjlevélben fel kellett volna venni az összeírásokról, hogy az említett bevételt ezek és ezek a kötelezettségek terhelik. — T. L. A nyugdíjazásnál az orvosi vizsgálat nem maradhat el, miután a 40 szolgálati évet be nem töltötte. 2. Elő feleségének házasságlevele. 3. Családi értesítőre 1 kor. bélyeg teendő. 4. Az iskolafentartó a rendszeresített tanítói állás után még akkor is fizeti a nyugdíjalapnak kirótt 24 koronát, ha az állás üresedésben van. — P. J. Az alapítványt törvényes rendeltetésétől elvonni nem lehet, nem szabad. Nem kell miniszteri döntvényre hivatkozni, ez oly törvény, ami megdönthetetlen. — V. R. Úgy látszik, hogy a vasuti kedvezmény megadásánál az egyes igazgatóságok más és más módon járnak el. — B. J. Levélben feleltünk. Ügyvédi véleményt nem adhatunk. — D. F. Igen, lehet. — E. K. Levélben feleltünk. — Sch. F. A vasuti kedvezményes jegy ügyében a Magyar Kath. Tanítók Országos Bizottságának f. évi aug. hónap 21-én tartott ülése határozatot hozott és annak értelmében az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács megindítja a mozgalmat. — T. J. Levélét áttettük a Szent-István-Társulat könyvkereskedéséhez Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28. — N. K. A magyar beszéd és nyelvtanítás *Olvasó- és Tankönyve* a nem magyar tanításhelyű kath. iskolák számára I. Rész. I—II. oszt.: II. Rész. III. oszt.; III. Rész. IV. osztály használatára már nem sokára elhagyja a sajtót és így még ebben a tanévben bevezethető, mert a kath. iskolák használatára engedélyezve vannak. A kiadó Szent-István-Társulat azonnal szétküldi a mutatványpéldányokat, amint elhagyták a sajtót. Csak egy kis türelmet kérünk. K. F. Az augusztus 21-ki közgyűlésünk után eszközölt fényképfelvetel sikerült. A kép megrendelhető *Stemmer* Vilmos fényképésznél Budapest, József-körút 83. Utánvét mellett bérmentve megküldi 2 koronáért a megrendelőknek.

Felélős szerkesztő: **Ember Károly.**

Kérelem! Zavarok és késedelmek elkerülése végett, minden hirdetésre vonatkozó levelet a kiadóhivatal címére — nem szerkesztőség — kérünk küldeni.

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

Ipolyvecze (Hont megye) róm. kath. kántortanítói állás jövedelme: 1000 korona, amely 17 katasztralis hold szántóföld, rét, rozs, tandij, stóla és 367 korona államsegélyből áll. Fölszerelt kérvények *szeptember hó 17-ig drégelypalánki plébánia hivatalához* küldendő. A választás szeptember 19-én lesz. 360 2—2

Patta (Nyitra m.) róm. kath. iskolaszéke tanítói állásra, csakis tanító részére pályázatot hirdet. Fizetése a községtől 600 kor., államsegély 400 kor.: egyszobás lakás. Pályázatok iskolaszék elnökségéhez küldendő *szept. 14-ig. Gorelovits István*, isksz. elnök. 392 1—1

A vágszentkereszt (Nyitra m.) róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdetik. Vegyes javadalma: 7 kat. hold legjobb minőségű szántóföld saját kezelésben, 25 p. m. rozs, 28 p. m. árpa, tandij 128 kor., ostyasütés 8 kor., alapítványok után 17 kor., stóla 100 kor., stipendiumok után 50 kor., offerák 4 kor., államsegély 450 kor. Pályázók kérvényeiket *szeptember 20-ig* a plébánia hivatalához küldjék be. *Szept. 24-én* megejtendő választásnál személyes megjelenés kívánatos. *Szokol János* plébános, isksz. elnök. (U. p. Vágújhely.) 393 1—1

A nagymodrói (Nyitra m.) róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdetik *szeptember 15-ére*. Lakása áll: egy szoba, egy nyílt és egy zárt konyha, egy kamra, egy istálló, egy szin, egy ölből. Jövedelme terményekben és készpénzben 1000 korona. A kellőleg fölszerelt folyamodványok a nagymodrói iskolaszékre címezve, *Fehérváry Kálmán* esperes úrhoz *Hrádek* (Nyitra m.) u. p. Kocsócz nyújtandók be. Tannyelv magyartót, a mindennapi iskolát és ismétlőt tanítja és a kántoriakat végzi, az állás azonnal elfoglalandó. *Sasvári N. János* pléb. h., iskolaszéki elnök. 394 1—2

A lukai osztálytanítói állásra szeptember 15-ére pályázatot hirdetünk. Lakása két padlózott szoba, egy zárt konyha, egy kamra, egy szin. Javadalma 1000 korona az államsegéllyel. A folyamodványok a lukai róm. kath. iskolaszékre címezve *Fehérváry Kálmán* esperes úrhoz *Hrádek* u. p. Kocsócz (Nyitra m.) nyújtandók be: tanítónők is pályázhatnak. Az állás október hó 1-én foglalandó el. *Sasvári N. János* plébános h., iskolaszéki elnök. 395 1—2

Betöltendő az **alsóalmási** (Hont m.) főkegyházban a róm. kath. kántortanítói állás. A kántortanító jövedelme 1000 koronánál több. E jövedelem terményekből, földből és 674 kor. készpénzből áll, a készpénzfizetésnek egy része (400 kor.) államsegély. Tótl is tudó pályázók kérvényeiket *szeptember 10-ig* a hontbesenyődi (u. p. Bát) róm. kath. plébániahivatalhoz küldjék be. Az állás azonnal elfoglalandó. *Dr. Ghimesy Zsigmond* iskolaszéki elnök. 391 1—1

A kishindi róm. kath. néptanítói állásra *szept. 15-re* pályázat hirdetik. Jövedelme: tandij földhaszonbér és 5% pótdobó 600 kor. A 400 kor. fizeteskiegészítést a község az államtól kéri. Lakhelye új, szép, teljes kényelmet nyújt. *Vince Károly* esperes-plébános, iskolaszéki elnök. 401 1—1

Egri érseki megye.

Szendrói (Borsod m.) róm. kath. tanítói állomásra pályázat hirdetik. Választás *szeptember 20-án*. Jövedelme 800 korona, ezer koronáig való kiegészítés folyamatban. Két szoba, konyha, kamra, istálló, sertésöl, házikert, 16 méter tűzifa. Köteleessége a kijelölt osztályt vezetni. Tartozik a kántort helyettesíteni, de akkor az illető stóla az övé. Az állomást okt. 1-én el kell foglalni. Folyamodványok róm. kath. iskolaszékhez *Szendrói* (Borsod m.) intézendő. 396 1—1

Az **upponyi** kántortanítói állásra *szeptember 20.* délután 3 órára pályázat hirdetik. Javadalma: 14 kat. hold szántó, 1 kat. hold 1115 ol rét. Munkaváltáságot deputatum 72 kor. Páréből 25 kőből rozs és 40 kor. Tandij mindennapi 100—150 kor., ismétlőtől 24 kor.

Stólából 60 kor. Tűzifa 16 méter beszállítva. Államsegélyből 372 kor. és a törvényes korpótlék. Kötelessége a mindennapi és ismétlők oktatása, előforduló kántoriak végzése. Kérvények alulírottához küldendők fenti határnapig. Személyes megjelenés az orgonaprobára kívánatos. Bánhorvát (Borsod m.) *Linner János*, plébános.

381 1—1

A **detki** (Heves m.) róm. kath. iskolaszék a megüresedett kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: mini kántornak: 1. Lakás két szoba, konyha, kamra, istálló; 2. 7 kat. hold 680 □ öl szántóföld és 1 kat. hold 508 □ öl rét; 3. A községtől 2 1/2 öl tűzifa árába 60 kor. 4. A községtől szántás váltás 24 kor. 40 fillér. 5. A községtől sa. vaj, stb. deputatum címen 17 kor. 22 fillér. 6. Párber váltás évnegyedes részletben 900 korona. 7. Paszturnói eselések után az uradalmi pénztárból á 3 kor. állag 120 kor. évenként. 8. Stóljajóvedelem körülbelül 120 kor. 9. Mint tanítónak évenként 100 kor. a községtől. Kötelessége: 1. Az összes kántori teendők végzése. 2. A detki róm. kath. osztatlan fiúiskolában a mindennapi ismétlő tanulókat a nméit. Püspöki-kor által kiadott tanterv szerint tanítani. 3. A községi tanítótól kezelni. 4. Az összes adóját fizetni. 5. A gyermekeket templomba, körmenetekre vezetni s rajok ügyeit. A pályázni kívánók folyamódványait (keresztlevél, házassági vagy nőtlenségi állapotukról való bizonyítvány, oklevél működési s erkölcsei bizonyítvány) *f. hó 20-ig* a detki róm. kath. iskolaszék elnökének *Hanza József* plébánosnak címére küldjék. A választás napja szeptember 22-én délelőtt 9 órára fizetik ki, hol is a személyes megjelenés enek s orgona próbára megkívánatos. 403 1—1

Győri püspöki megye.

A **sopronnyeki** róm. kath. iskolánál megüresedett osztálytanítói állásra pályázatot hirdetünk. Csakis férfiak pályázhatnak: a kántoriakban való jártasság, zenei képzettség és a német nyelv tudása kívánatos. Javadalma: lakás 1000 kor., egyszobás lakás, szükséges butorozattal és fűtéssel. Folyamódások *szeptember 8-ig* az iskolaszék elnökségéhez küldendők. *Nagy József*, iskolaszéki elnök. 380 1—1

Kalocsai érseki megye.

A **gádori** (Bács m.) róm. kath. elemi népiskolánál hűköszönés folytán megüresedett tanítói állásra az iskolaszék pályázatot hirdet. A tanító jövedelme: 1. 800 kor. a községtől előleges havi részletekben. 2. 200 kor. államsegély. 3. Szabad lakás kerttel. Kötelessége az iskolaszék által kijelölendő osztályban a rendszeres tanításon kívül az ismétlőiskolások tanítása is. A megválasztott köteles a bajavidéki róm. kath. néptanítóegylet tagjává lenni. Csak férfitanítók pályázhatnak, kik magyar és német nyelvre képesítve vannak. Kérvények *szeptember 12-ig* *Maison Mihály* esperes úrhoz Rézócére küldendők. *Iskolaszék*. 385 1—1

Kassai egyházmegye.

A **perői** róm. kath. tanítói állomásra pályázat hirdették. Fizetése: *a)* a hitközségi pénztárból 180 kor., *b)* államsegélyből 820 kor., kétszobás lakás mellékhelyiségekkel s kert. Pályázhatnak tanítónok is. Pályázati határidő *szeptember 17*. A kellőleg felszerelt pályázati kérvények *Lischay Nándor* esp. plébánoshoz intézendők. Alapszántóra. Az ismétlősök oktatásáért külön fizetik fejenként 2 korona. 408 1—1

Nagyvárad latin szert. egyházmegye.

Az **újkigyósi** (Békés m.) róm. kath. tanítónói állomásra pályázat hirdették. Javadalma: Újkigyós község közpénztárból évi 600 kor. és a kérelmezendő államsegély 400 kor., ennek elnyerése után összesen egyezer korona. Három szoba, konyha, élektamra és fűskamrából álló lakás házikerttel. Kötelessége az iskolaszék által rábizandó osztály vezetése. A kellően felszerelt kérvények a róm. kath. iskolaszékhez címezve

október 15-ig alulírottához küldendők be. Az állás november 1-én elfoglalandó. *Türkányi Péter*, plébános, iskolaszéki elnök. 405 1—1

Pályázat a **kőröstarjani** róm. kath. kántortanítói állásra. Javadalma: 316 korona készpénz. Párber 102 korona készpénz, 85 veka rozs, 4 1/2 kishold szántóföld. Misestipendium 75 kor. 84 fillér. Stóla 39 kor. 90 fillér. Tandíj 32 kor. Tűzifa szállításra nyolc fuvar. Új lakás kerttel. Fizetésekiegészítés államsegélyből lesz. Kötelessége: kántori teendők végzése; I—VI. fősztályok és ismétlőiskolások tanítása. Állás azonnal elfoglalandó. Választás *szeptember 10-én* délelőtt. Felszerelt kérvények *szept. 9-ig* plébániahivatalhoz küldendők. 406 1—1

Nyitrai püspöki megye.

Turzófalva község (Trencsén m.) Klinvölgyi róm. kath. osztatlan népiskolájánál megüresedett tanítói állomásra *szeptember 19-ig* pályázat hirdették. Jövedelme 800 kor. fizetés, ötödeves korpótlék, 30 kor. beiratási díjakból, 60 kor. tűzifaátalány, melyből a tanterem is fűtendő. Lakása két szoba, konyha, kamra, pince, taszin és konyhakert. Az iskola hét kilométernyire fekszik a központtól. Töt nyelv ismerete okvetlenül szükséges. A folyamódványok főt. *Lonszky Gyula* plébános, iskolaszéki elnök úrhoz küldendők. 397 1—1

Felsőszücs róm. kath. iskolaszéke helyettes tanítót keres *október 1-től február 1-ig* (négy óra), esetleg a tanév végéig tartó időre. Javadalmazása havonként 80 kor. és egy szoba fűtéssel. Pályázatok *szeptember 15-ig* a felsőszücsi iskolaszék elnökségéhez küldendők. *Baldás József* kántortanító, iskolaszéki jegyző. 390 1—1

Nyitrára róm. kath. segédkántort keresek. Fizetése havi husz kor. készpénz, butorozott szoba harmoniummal, ágynemű mosáson kívül teljes ellátás és mellékjövedelem. Úgyes zenész ezenfelül szép mellékjövedelemre számíthat. *Agóts Arzén*, róm. kath. főkántor.

Pécsi egyházmegye.

A **teveli** (Tolna m.) róm. kath. népiskola IV. sorsz. tanító állomására *szept. 10-ig* pályázat nyitattik. Évi jövedelme: egy butorozott szoba, államsegéllyel 1120 kor. készpénz; kötelessége a törvények szerint a mindennapi s ismétlőiskolásokat tanítani, a kántorságban segídezni. Tannyelv magyar, de a német nyelv bírása szükséges. *Prékler Károly* plébános, iskolaszéki elnök. 384 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

A **losonci** róm. kath. hitközség az elhalálozás következtében megüresedett kántori állásra pályázatot hirdet. Javadalma: a 6000 hívő után 384 koronában megállapított párber 3/7-e, stóla, misealapítványokból körülbelül 63 korona, négy hold föld hasznosítváza, lakáspénz és alapítványokból együtt 465 kor. Kötelessége az összes kántori teendőket teljesíteni, egyházi dalárdát szervezni és vezetni. A kántori vagy zenészeti képvisítéssel bírók kérvényüket keresztlevellel és működési bizonyítványokkal együtt *Valihora János* apátplébánoshoz küldjék *szeptember 20-ig*. A kiválasztottakat próbaéneklésre és orgonálásra meghívjuk. Az állás azonnal elfoglalandó egy évi próbaszolgálat fentartásával. Úgyes zenész mellékkeresetet bőven nyerhet. 376 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

A **hosszúperesztegi** (Vas m.) róm. kath. elemi iskolához férfi osztálytanító kerestetik. Fizetése: hitközségtől 424 kor. államsegély 600 kor. fűtésre elegendő felvágott fa és egy butorozott szoba. Kántoriakban segídezni és ismétlőket oktatni tartozik. Csak oklevelesek pályázhatnak. Állás azonnal elfoglalandó. Kérvények *szept. 16-ig* beküldendők. *Iskolaszék*. 407 1—1

Sóskutfalva (Vas m.) fiókközség egy tanítós iskolai állásra *szept. 10-ig* pályázatot hirdet. Javadalmazása, készpénz, természetmények, fa, föld, lakás, napszámmal együtt 688 kor. 42 fill. a hitközségtől. Kiegészítésért fo-

lyamodunk. Egy a rendes fizetést nem csekély fokban emelő előny is kilátásba van helyezve, mire nézve felvilágosítást nyújt az iskolaszék. Nyelv: magyar és vagy német, vagy horvát még szükségképen. Kötelességei a díjlevélben. Kérvények a róm. kath. iskolaszék elnökének *Pataki Ferenc* plébános, Németszentgrót nevére címzendők. Sóskutyalu Németujvár mellett fekszik.

361 2-2

Rábászenttamason (Vas m.) a róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalom: 1. Lakás két padlózott szoba, zárt konyha, kamra, gazdasági épület, alatta kis pince, pajta fiókkal, istálló, ől és két kert. 2. 1907. október 31. felvett jav. és díjlevél szerint: készpénzben: tandíj, gabona, földék és rét hasznosításra s más címeken mint tanítónak van 1058 kor. fizetése. Korpótlék esetleg az államtól. 3. Mint kántornak: a földék és rét hasznosításhoz fele és három temető használat, lélekpenz, nagymisék, temetések után stolaris jövedelemnek összege díjlevél szerint 666 kor. Kötelmek a lelkeszi hivatalnál megtudandók. Kellően felszerelt kérvények ngos *apát úr* iskolaszéki elnökhöz *szeptember 24-ig* oly megjegyzéssel terjesztendők be, hogy a helybeli osztálytanítónak kántortanítói történhető választása esetén, az osztálytanítói állás elnyerhetésére is igényt tarthasson. Az iskolaszék.

379 1-1

Az **incédi** (Vas m.) magyar-horvát nyelvű kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalmazása: az 1908. évből felvett javadalmazási jegyzékönny szerint tanítói 1327 kor., kántori 219 kor., Korpótlék államszék elnökéhez terjesztendők. Választás *szeptember 27-én* délután 2 órákor. A megválasztott a barangozásról gondoskodni tartozik. Az állás október 1-én foglalható el. *Kalocsay Alajos* pléb., isksz. elnök. 389 1-1

Váci egyházmegye.

A **szolnoki** «Constantin» róm. kath. iskola férfi-tanítói állására az iskolaszék pályázatot hirdet. Javadalma: évi 1200 kor. törzsfizetés, melyből 200 korona államszegély, lakáspénz 300 kor., 12 kor. évi irodai atány s a törvényes korpótlék államszegélyből. Kötelességei: az iskolaszék által évenként kijelölendő osztályok tanítása, ezenkívül, ha az iskolaszék őt bizná meg, köteles az intézet III-VI. osztálybeli fiú- és leányosztály növendékeit heti külön egy órában a műénekre s heti egy órában egyházi énekekre minden külön díjazás nélkül tanítani. Kellően felszerelt kérvények *szeptember 14-ig* alulírottához nyújtandók be, mely napon a választás is megtartatik. Az állás azonnal elfoglalható. *vea Ferenc* plébános, isksz. egyházi elnök. 375 1-1

Palotason (Nógrád) róm. kath. tanítónői állásra pályázat hirdettek. Választás miniszteri hozzájárulás után. Folyamodványok küldendők. *Iskolaszék Palotás*.

377 1-1

Boldog (Pest m.) róm. kath. IV-ik tanítói állására *szeptember 12-ig* pályázat hirdettek. Jövedelme: 1000 kor. községi és állam segélyből, lakbér és kertültményre 60 kor. Kötelessége: az iskolaszék által megjelölt mindennapi és ismétlő osztályok törvényszerinti vezetése, a tanulóknak isteni tiszteletré, körmenetekre vezetése és azoknál segédkezés. Az állás azonnal elfoglalható. *Klárk László* esperes-plébános, iskolaszéki elnök.

383 1-1

Kóka (Pest m.) község róm. kath. iskolaszéke rendes tanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetés a községtől: 800 kor. tűzifa helyett 64 kor., lakás kerttel. Fizetékieskiegészítés és esetleges korpótlék államszegélyből fog kérelmeztetni. Állás okt. 1-jén elfoglalható; törzsfizetését e naptól kapja. Kötelesség: egy osztály, általános ismétlő, esetleg gazdasági ismétlő iskola tanítása, faiskola kezelése és ezért annak idején megállapítandó fizetés. Kérvényeket *szeptember 15-ig* kell benyújtani

387 1-1

Csecse (Nógrád m.) róm. kath. népiskolájánál osztálytanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalmazása

1000 korona 100 kor. lakbér. Határnap *szeptember 20-ig*. Nők is pályázhatnak. Személyes megjelenés előny. *Iskolaszék*. 385 1-1

Veszprémi egyházmegye.

A **tüskeszergyörgyi** (Zala m., Muraköz) róm. kath. elemi népiskolánál lemondás folytán megüresedett II-od tanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalmazása: 630 kor. évi fizetés, 40 kor. papénz és egy bútorozott szoba ágyneműn kívül. Az 1000 kor.-ra való fizetékieskiegészítés az államtól kérelmezve van. Okleveles tanítók és tanítónők kellően felszerelt kérvényeket *szept. hó 17-ig* a ngos és főt, *Peczék György c.* kanonok, iskolaszéki elnök úrhoz küldjék be. A választás *szeptember hó 20-án* lesz megtartva. Horváth nyelv tudása előny. A megválasztott állását azonnal köteles elfoglalni. *Peczék György* iskolaszéki elnök. 400 1-1

Az **aszófi** (Zala m.) plébániához tartozó **Örvényes** hitközségi kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalmazása: a lakáson kívül körülbelül 760 kor., az államszegély folyamathban. Tanítás nyelve magyar, istentisztelet ezidő szerint német. Pályázhatnak képesített tanítók, csak ilyenek hiányában legalább osztályvizsgázott tanítójelöltek. Németül tudók elsőség. Választás *szeptember 19-én* 9 órákor. Személyes jelenlét szükséges. A megválasztott állását *szeptember 23-án* köteles elfoglalni és azt iskolaév befejezte előtt nem hagyhatja el. *Aszófi plébános*. 404 1-1

A **szarcsói** iskolához a tanító betegsége miatt egy segéd tanító kerestetik. Fizetése: havi 60 kor. és egy egy szobás lakás az iskola épületében. Kötelessége az I-VI. osztályban egy tanteremben tanítani. Az iskola vegyes. Tanulók száma: 40. Ezenkívül kötelessége a kántori teendőket végezni. Nem oklevelesek is pályázhatnak. Kérvények a szoládi plébániahivatalhoz nyújtandók be. *Sandl József* plébános. 382 1-1

Vöröstó (Veszprém m.) anyaközségben a róm. kath. kántortanítói állásra *szeptember 22-én d. e. 10 órára* pályázat hirdettek. Jövedelem: lakás, mely áll két padlózott szobából takaréktűzhelyes konyhából, boltított pincéből zárt folyosóval, istálló, és sertésolból, 18 hl. rozs 144 kor., tandíj 32 kor., ismétlőoktatásért 30 kor., 1823/1690 kat hold. szántóföld kataszteri tiszta jövedelme 21 korona 01 fillért, stóla jövedelem 10 kor., párbér 310 kor., földmunkaváltság 16 kor., 20 méter hasított tűzifa házhoz szállítva 100 kor., államszegély 337 korona; összesen 1000 korona 01 fillér. Tan nyelv magyar. Tankötelesek száma 50. Az istentisztelet nyelve német. Ezenkívül a megválasztott kántortanító még 250 korona mellékjövedelmre számíthat. A kántortanító kötelességeit a díjlevél írja elő. Csak okleveles tanítók pályázhatnak. Személyes megjelenés kívántatik. Pályázati kérvények eddigi működési bizonyítványokkal *szept. 21-ig* a vöröstói (u. p. Nagyvácszony) iskolaszékhez intézendők. *Dr. Gyöngyösi Lajos* plébános, iskolaszéki elnök. 378 1-1

Somogy-Csurgó róm. kath. iskolaszéke egy osztálytanítói állásra *szeptember 15-ig* pályázatot hirdet. Javadalma: 1000 kor. és egy szobából álló lakás. Kötelessége az iskolaszék által megállapított osztályokban tanítani, a kántorizálásban segíteni, tanköteleseket istentiszteletré vezetni s ott rajuk felügyelni. Kérvények *Stefáns Aladár* plébános, iskolaszéki elnökhöz küldendők. Az állás azonnal elfoglalható. Csak nőtlen férfi-tanítók pályázhatnak. 402 1-1

Okleveles róm. kath. nyugdíjas tanító, 17 évi gyakorlattal, helyettesnek ajánkozik. *Apá Miklós*, Esztergom. Jókay-u. 13. 374 2-2

Négyhónapos fajtiszta ezüstszörme nyulat, párját kartársaknak nyolc koronáért elad *Seiler Bálint* néptanító *Villánykövesden*. Csomagolás önköltségen. 398 1-1

Fajtiszta belga nyulakat adok el. Hathetes 2 kor., minden további hónap egy koronával drágább. *Benda László* tanító Vasvár. (Vas m.) 399 1-1

Miniszterileg kötelezőnek nyilvánított, az Országos Katolikus Tanács jegyzékébe fölve

Váltószámtan eszközeim.

ugy most megjelent Váltószámtanom (4-50 kor.) hitelbe vagy részletfizetésre is kaphatók.

Eben Mihály plébános,
Nagykörös.

100 gyönyörű magyar népdalt

iskolai szep szöveggel, 2 szolamra hangjegyzőre tartalmaz a „Kis Muzsikus” III. kiadás! Kfr. tanfelügyelőktől is ajánlva.

I. füzet 80 fill.
II. füzet 80 „
Kötés nélküli külön »Szövegkönyv» 100 dalszöveggel 40 „

Josvay Gábor,

104 2-3 kántortanító, Poroszló. (Hevesm.)

Kedves Kartársaim!

Fonómimikálva írva-olvasó módszeremet, a marcali-següdsi római katolikus tanítói kör, mint újítást, a legmesszebb menő elismerésben részesítette és jegyzőkönyvrileg kimondotta, hogy: az nyereséget jelent a módszeres tankönyvirodalomra. Módszerem főelve, hogy egy vonzó mese keretében egyszerre alakuljanak ki: 1. az írott betű; 2. azaz egyidejűleg annak hangja; 3. a nyomtatott alak; 4. ezekkel egyidejűleg a mimikai jel.

Ösztönösen iskolában 25 első osztályos növendékem mindenike kivétel nélkül kitanóron olvasott és írt 56 tanítási nap után. Ara portómentes küldéssel 1 kor. 45 fill. Utánvétnél 50 fillérrel drágább. Aki örömet keres az I. o. tanításában, az ne mulassza el könyvem megrendelését. A szétküldött példányokról kartársaim a legnagyobb elismeréssel írnak.

Segesdbogát, u. p. Felsősegéd Somogyom.

191 3-3

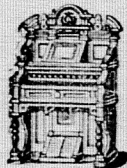
Novák Gyula, tanító.

Orgona-harmoniumokat

mindkét rendszer szerint legolesóiban szállít

PAJKR REZSŐ és TSA

Budapest, X., Delej-utca 11/B (Tisztviselőtelep.)

Pedális harmoniumok mindkét rendszer szerint és minden nagyságban pontos orgona-méretekké templomok, szemináriumok részére és mint gyakorló orgonák. Bérmentes szállítás az utolsó vasúti állomásig. Tanerőknek s lelkeseknek különös szíveskedésemmel. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Részletfizetés engedélyezve. 796

Részletes tanmenet

(Kész tananyagbeosztás és órarend) a rom. kath. püspöki tanterv alapján az I és II tanítási iskola számára. Megrendelhető megjelölésig (július 1-ig) 4 koroná előfizetési, azután 5 koroná holtárón. A tanmenet készítéséhez csinos nyomtatványfüzet a VI. osztály számára 2 koroná, a IV. osztály számára 1.80 koroná, a III. osztály számára 1.60 koroná, a II. osztály számára 1.40 koroná, az I. osztály számára 1 koroná, az Államsegély-kérvény és melléklettel 2 koroná, A Népművelési Egyletek Szervezése 1 koroná előleg és beiktatása mellett

Gyerkes Mihály igazg.-tanítónál Székelyudvarhely.

712

Elismert elsőrangú

HARMONIUMOK

házi, iskolai és templomi célokra

a legelőnyösebben szereshetők be

HÖRL NANDOR-nál

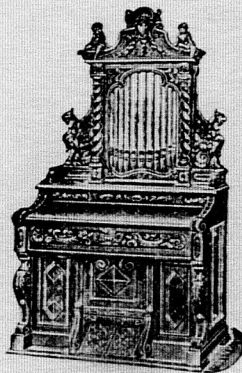
POZSONY.

Ventur-utca 24.

A világ legversenyképesebb orgonák képviselője.

3. sz. árjegyzék ingyen.

Lelekeseknek tanítónak megerjeszes folytan részletfizetésre szállítok ha a vásárolt orgonának egy harmadát, de legalább egy negyedét a vásárláskor készpénzben (vagy utánvétellel) fizetk.

Valódi elsőrendű bel- és külföldi PIANINÓ 480 koronától feljebb, ZONGORÁK 560 koronától feljebb.

☞ Csakis teljesen új zongorákat, közvetlenül a gyárból, a szokatlanul olcsó ár miatt, csakis készpénzért szállítok. — Árjegyzék ingyen. — Használt hangszereket elvből nem árúsítok.